

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, väliarvio

Lastensuojelun palvelutarve

- Lastensuojelun palvelun piirissä olevien alaikäisten lasten määrä on kasvanut yli 100 asiakkaalla vuoden tarkastelujaksolla.

8.11.2022: 994

11.4.2023: 1029

10.10.2023: 1029

9.4.2024: 1118

8.10.2024 1133

- Vuonna 2024 tehtiin 188 kiireellistä sijoitusta ja 93 huostaanottopäätöstä/hakemusta. Kiireellisesti sijoitettujen lasten määrä on edelleen verrattain korkea.
- Vuonna 2024 saapui 4666 lastensuojeluilmoitusta 2908 lapsesta (ei sisällä huoli-ilmoituksia). Lastensuojelun palvelutarpeen arviointeja tehtiin 1314 lapsesta.

Siun soten suurimmat haasteet

Palvelutuotannon systeeminen häiriö; palveluita tuotetaan päällekkäin, irrallaan, organisaatiolähtöisesti, asiakasta pompotellen ja osa-optimoiden. Viimesijaisten palveluiden käyttö on kasvanut ja näkyy erityisesti lastensuojelussa ja psykiatrisessa sairaanhoidossa.

ADHD

33,4 M€

ADHD-diagnooseihin sitoutuneet kokonaiskustannukset
PeSo+TeSa
33,4 M€ (34% Sote tietopakettikustannuksista)

Sijoitukset

35 M€

Lastensuojelun kustannukset 48milj€ (48,9%)
Sijaishuollon kustannukset ovat kasvaneet vuosi vuodelta merkittävästi. Lapsista on sijoitettuna 2%. Tämä maksoi vuonna 2023, 35 M€.

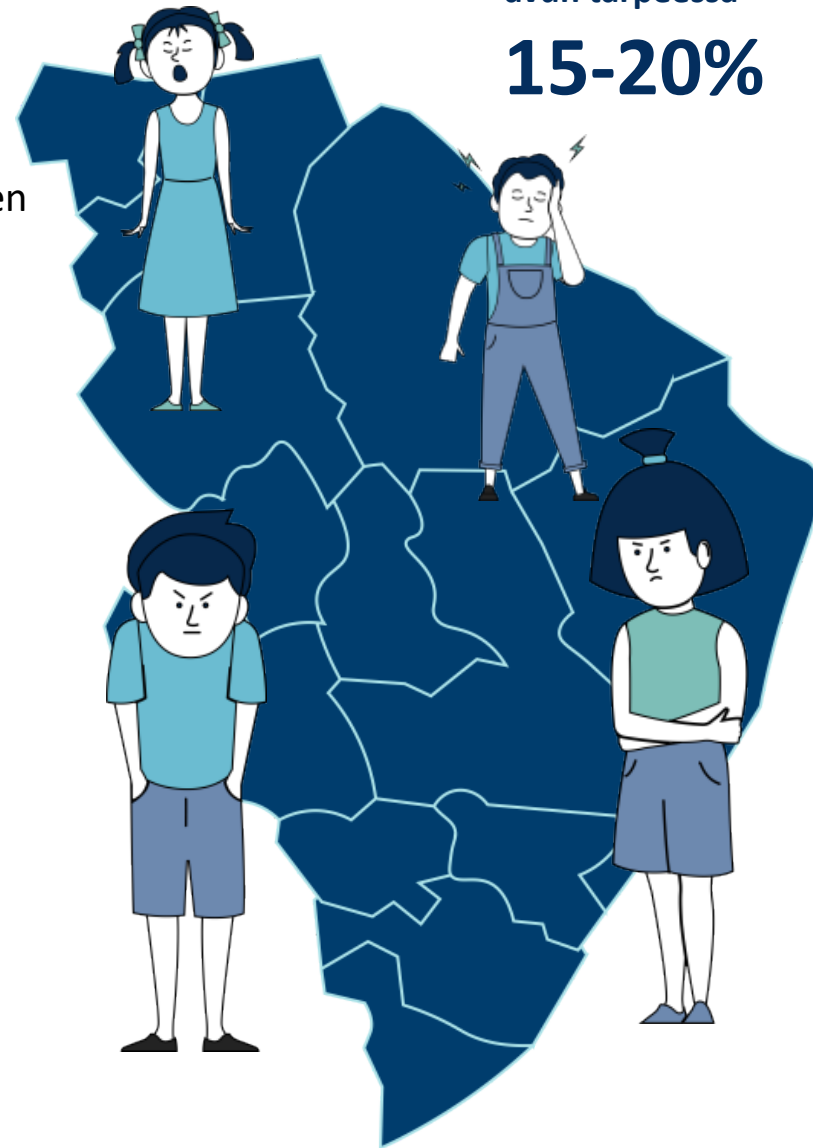
Lapsista psykiatrisen hoidon piirissä

5,8%

Vuonna 2023 lapsista 5.8% on lasten ja nuorten psykiatrisen hoidon piirissä. Hoito on jonoutunut: määrä ei pysty kasvamaan. Muutama vuosi sitten luku oli alle 5%.

Lapsista ja nuorista
avun tarpeessa

15-20%

Lastensuojelun toiminnalliset tavoitteet Pohjois-Karjalassa

Tavoitteet tähtäävät
systeemiseen,
yhteisövaikuttavaan ja
kohtaavaan työskentelyyn, jonka
tuloksena on vaikuttava
lastensuojelutyö.

1. Lastensuojelutyö on suunnitelmallista erityispalvelua.

2. Asiakkaan kanssa työskennellään ensisijaisesti hänen toimintaympäristössään.

3. Lapsi tulee aina kohdatuksi, kuulluksi ja nähdyksi lastensuojelussa yksilöllisesti sekä osana perhettään.

4. Lastensuojelun työskentelyprosessi on yhtenäinen ja kokonaisvaltainen huomioiden peruspalvelut ja muut verkostot.

5. Lastensuojelu on aina asiakaslähtöistä, tavoitesidonnaista ja tuloksellista.

Lastensuojelun toiminnallisten tavoitteiden arviointi

- Lastensuojelun asiakassuunnitelmien tilannetta tarkastellaan omavalvonnallisesti säännöllisesti. Vuoden 2024 lopussa 97,7%:lla lapsista oli voimassa oleva asiakassuunnitelma.
- Sosiaalityöntekijöiden saatavuus ja pysyvyys on edelleen lastensuojelun keskeisin haaste vaikuttavan lastensuojelupalvelun kehittämisessä. Sokke PK hankkeella on ollut myönteistä vaikutusta tilapäisten sosiaalityöntekijöiden (sijaispätevyys) saatavuuteen. Lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden lakisääteinen keskimääräinen asiakasmitoitus on vaihdellut vuoden aikana 26-31.9 asiakkaan välillä. Lastensuojelun asiakasmäärän kasvun vuoksi sosiaalityöntekijöiden tarve on kasvanut.
- Lastensuojelua on lähdetty kehittämään Pesäpuun kanssa tehtävällä lapsen osallisuuden vahvistamiseen tähtäävällä koulutus- ja työskentelyprosessilla, Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen hankkeella ja Hyvä tulo sijaishuoltoon Pesäpuun kumppanuushankkeella. Nämä nivoutuvat yhteen ja tavoitteet tukevat myös Lasten ja perheiden palveluiden toiminnan kehittämisen kokonaisuutta hyvinvointialueella.

TuTu, Turvaverkkoja Pohjois-Karjalan nuorten tulevaisuuteen

Hankkeen kesto 1.3.2024 – 31.12.2027, 3 v 10 kk

Toteuttajat Pohjois-Karjalan hyvinvointialue
Siun sote

Alue Pohjois-Karjala

Sosiaalinen innovaatio

Hankkeessa kehitetään konkreettisia toimintamalleja, kuten vanhemmuusvalmennuksen ja lastensuojelun osastotoimintojen toimintamalleja, sekä kokemusosaajatoimintaa.

Strateginen teema 1. Sijoitusten vähentäminen
2. Perheen ja vanhemmuuden tuki

**”Yhdessä
tehdn
vaikuttavammat
palvelut”**

Suorat ja välilliset kohderyhmät

Suorat: Kohderyhmän muodostavat Siun soten lastensuojelun avo- ja sijaishuollon toimijat, lastensuojelun yksiköiden henkilökunta sekä lastensuojelun sosiaalityön henkilökunta.

Kohderyhmään kuuluvat myös lastensuojelun yhteistyöverkoston toimijat, esim. päihde- ja mielenterveyspalvelut.

Välilliset: Lastensuojelun asiakkaina olevat 12–17-vuotiaat lapset ja nuoret sekä heidän perheensä.

Keskeiset toimenpiteet

Vanhemmuusvalmennuksen, perheosaston, vahvasti tuettavien nuorten osaston sekä arviointi- ja selvittelyosaston toimintamallien kehittäminen, mallinnus, pilotointi ja käyttöönotto.
Kokemusosaajatoiminnan ja vertaistukitoimintamallin kehittäminen ja kytkeminen toiminnan jatkuvaan kehittämiseen.

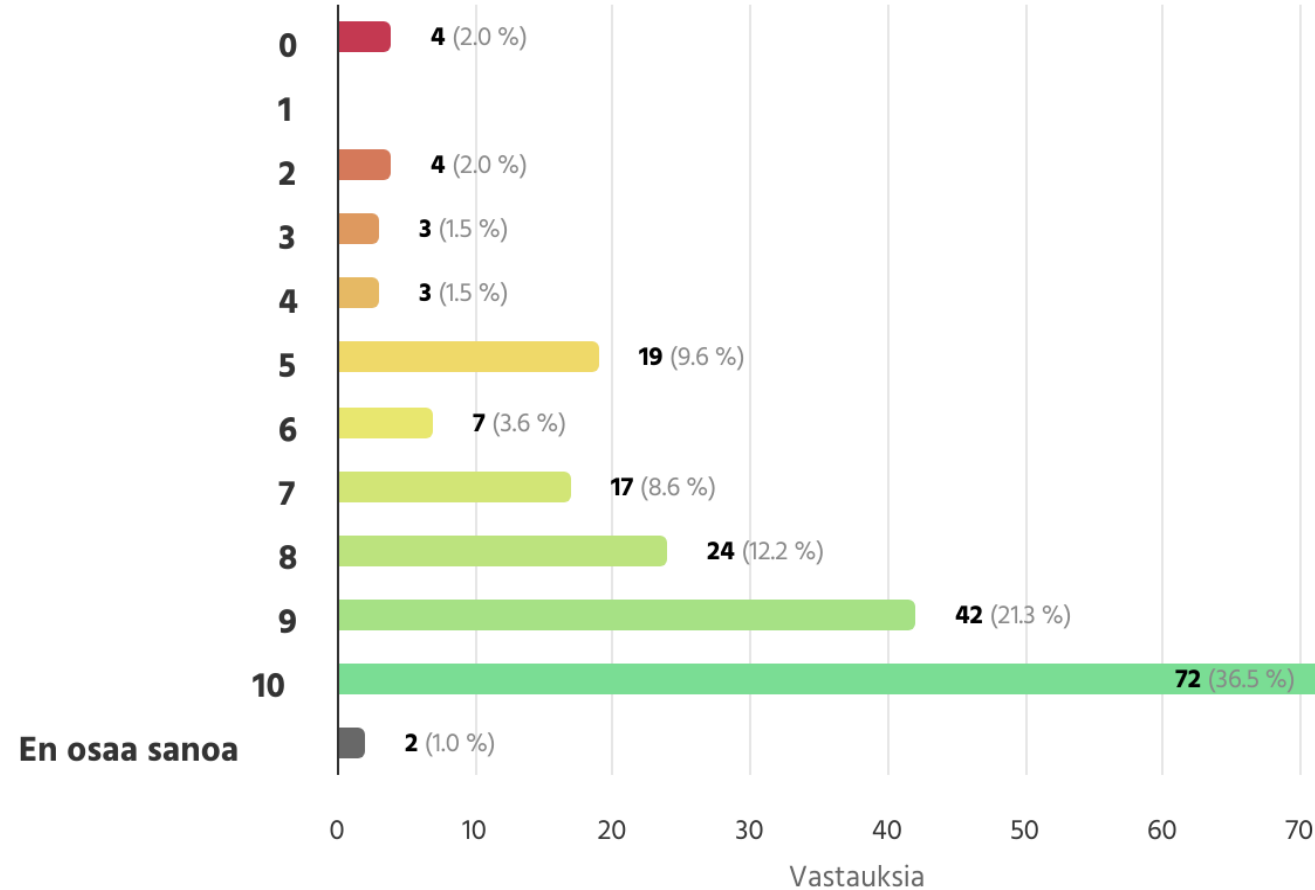
Lisätietoa [Hankesivu siunsote.fi:ssä](https://hankesivu.siunsote.fi/ssä)
[Linkki Eura-järjestelmään, hankkeen tiivistelmään](#)

Kuinka todennäköisesti suosittelet saamaasi palvelua kaverillesi, jos hän olisi samassa tilanteessa kuin sinä?

NPS: 38 • Arvostelijat: 20.5 % • Passiiviset: 21.0 % • Suosittelevat: 58.5 %

197 vastaajaa • Keskiarvo 8.08

Toimenpiteet suunnitelman tavoitteiden saavuttamiseksi

Lasten ja nuorten alueellisen hyvinvointisuunnitelman tavoitteet 2020-2025	TAVOITE 1 Yhteensovittava johtaminen	TAVOITE 2 Päätöksenteko perustuu lapsivaikutusten arviointiin, lapsilähtöisyyteen sekä läpinäkyvyyteen kaikissa palveluissa	TAVOITE 3 Lasten ja perheiden palvelujen toiminta ja kehittäminen perustuu tiedolla johtamiseen	TAVOITE 4 Yhdessä tekemisen toimintatavat ovat vahvat ja vaikuttavat sekä perustuvat yhteiseen systeemiseen ajatteluun perheen ja eri toimijoiden välillä	TAVOITE 5 Lasten, nuorten ja perheiden peruspalvelujen toimintakyky ja vastuunkanto lasten ja nuorten hyvinvoinnista vahvistuu	TAVOITE 6 Lastensuojelulla on vahva toimintakyky. Lastensuojelussa keskitytään viimesijaisen erityisen suojelutarpeen toteuttamiseen
Toimenpiteet	Hyvinvointialueen ja kuntien pitkäjänteinen sitoutuminen eri suunnitelmien tavoitteisiin vaikuttaa suoraan alueen lasten ja nuorten hyvinvointiin ja lastensuojelun tarpeeseen.	Osallisuustyötä kehitetään aktiivisesti.	Hyödynnetään tutkimustietoa ja digitaalisia ratkaisuja. Mm. kasvuntuki.fi	Moniammatillista työtä kehitetään. Yhteisövaikuttavuuden ja yhteisasiakasohjauksen avulla palvelut kohdentuvat paremmin.	Peruspalvelut ovat riittävän vahvat ja toimivat lakisääteisellä tasolla	Lastensuojelutyötä kehitetään aktiivisesti kansallisen ohjauksen mukaisella tavalla
Toimenpiteet	Suunnitelmat ja niiden tavoitteet ovat yhteensovitettuja ja niistä käydään jatkuvaa vuoropuhelua.				Lasten ja nuorten päihde- ja mielenterveyspalvelut vahvistetaan	Lastensuojelun resurssi turvataan tarpeen mukaisesti vaikuttavan palvelun toteuttamiseksi
Toimenpiteet	Tavoitteiden saavuttamista arvioidaan yhteisesti					

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden väliarviointi

1. Yhteensovittava johtaminen

- **Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen systeeminen uudistaminen (LaNuPe).** LaNuPe:n kautta vahvistetaan hyvinvointialueen sisäistä yhteensovittavaa johtamista sekä laajempaa perhekeskusverkostoa koskevaa yhteensovittavaa johtamista mm. yhteisen tavoitteiden asetannan ja tiedolla johtamisen osa-alueilla. Projektin tehtävänä on ohjata lasten, nuorten ja perheiden palvelujen kehittämistyötä siten, että hyvinvointialueen palvelukokonaisuus vastaa kohdeväestön tarpeita, ja toimii hyvin yhteensovitettuna, kustannustehokkaana kokonaisuutena. LANUPE-toimintaa edistetään tutkimusperusteisesti ja käytettävissä olevaa tietoa hyödyntäen yhteistyössä yliopistojen, ITLAn ja mahdollisten muiden toimijoiden kanssa.
- **Perhekeskusverkoston toiminnalla ja yhteisövaikuttavuustyöllä** pyritään muodostamaan ja sopimaan kaikkia toimijoita koskeva käytännön työn rakenne, jossa tuki muodostuu perheen ympärille riittävän ajoissa.
- Suunnitelmien yhteensovittamista arvioiden kunnat ovat erilaisissa tilanteissa lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman valmistumisen osalta, joten suunnitelmia ei ole vielä kaikilta osin yhteensovitettu. Maakunnalliset hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteet kuitenkin luovat yhteyttä toimintoihin.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden väliarviointi

2. Päätöksenteko perustuu lapsivaikutusten arviointiin, lapsilähtöisyyteen ja läpinäkyvyyteen kaikissa palveluissa

- Lapsivaikutusten arviointia ei ole vielä toteutettu mutta sen avaaminen on osa LaNuPe-työskentelyä tulevaisuudessa.
- Palvelujen toteutumista lainsäädännön mukaisesti seurataan säännöllisesti osana hallinnon työtä ja asiasta annetaan avoimesti selvityksiä esim. perhekeskusverkoston kumppaneille.

3. Lasten ja perheiden palvelujen toiminta ja kehittäminen perustuu tiedolla johtamiseen

- LaNuPe-kehittämistä toteutetaan tiiviissä yhteistyössä Itsenäisyyden juhlavuoden lastensäätiön kanssa (Itla). Tämä mahdollistaa myös tuoreen tutkimustiedon huomioimisen.
- Tutkimus- ja kehittämisyhteistyön syventäminen esim. SOKKE-PK- hankkeen kautta sosiaalihuollon osalta, koska sosiaalihuollon tiedolla johtaminen on ollut ohutta. Haasteena on asiakastietojärjestelmän rajallisuus tiedolla johtamisessa (tiedon luotettavuus, järjestelmän rajallisuus).
- Asiakas- ja potilastiedon segmentointia vahvistetaan osana palvelujen suunnittelua.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden väliarviointi

4. Yhdessä tekemisen toimintatavat ovat vahvat ja vaikuttavat sekä perustuvat yhteiseen systeemiseen ajatteluun perheen ja eri toimijoiden välillä

- LaNuPe-kehittämisessä toimialueet sitoutuvat yhteisien toimintamallien ja koulutuksen kehittämiseen.
- Yhteisövaikuttavuuden viitekehys yhteisenä systeemisenä toimintamallina
- Yhteisasiakasohjauksen ja lasten palvelutarpeen arvioinnin kehittäminen yhteisen arvioinnin tiivistämiseksi.

5. Lasten, nuorten ja perheiden peruspalvelujen toimintakyky ja vastuunkanto lasten ja nuorten hyvinvoinnista vahvistuu

- Mieli-palvelujen muodostaminen on kesken, tavoite saada yksiköstä toimintakykyinen vuonna 2025.
- Alaikäisten lasten päihdehoidon polkua kehitetään
- Terapiatakuuseen valmistautuminen sosiaali- ja terveydenhuollossa

6. Lastensuojelulla on vahva toimintakyky. Lastensuojelussa keskitytään viimesijaisen erityisen suojelutarpeen toteuttamiseen

- Lastensuojelun palvelujen tarpeen kasvua ei ole saatu ensimmäisen suunnitelmavuoden aikana taitettua ja lastensuojelun raskaampien palveluiden tarve on kasvanut.